

GŁOS POLSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Prenumerata miesięczn. w Łodzi mk. 2.900.000
 " " " Kraju " 4.000.000
 " " " zagran. 7.500.000
 Odnoszenie do domu 150.000 mk. miesięcznie.
 „Głos Polski“ łącznie z „Kurjerem Wiecz.“
 wraz z odnoszeniem 5.000.000 mk. miesięczn.

Cena 150.000 mk.

Redakcja i Administracja
 Łódź, Piotrkowska nr. 106.
 Telefony: Redakcji nr. 19-71.
 Administr. 199. Nocny - 799.

Ogłoszenia: I strona i w tekście 90.000 mk
 za wiersz Nekrologi 60.000 "
 milimetr. Nadesłane po tekście 60.000 "
 jednoszp. Zwyczajne 50.000 "
 Strona gazety dzieli się na 10 szpalt ogłoszeniowych.
 Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 4.000.000 mk
 Ogłoszenia zamiejscowe obliczane o 50 procent.
 " zaś firm zagranicznych o 100 procent drożej.

Dziś wielka premiera!

Arcydzieło Universal Film Manufacturing Co., w New-Yorku

Premjowana gwiazda wszechświatowa — **Norma Talmadge** w swej najnowszej kreacji, w półczesnym dramacie w 7-iu aktach

„Znak na drzwiach“

Norma Talmadge jest bezsprzecznie największą gwiazdą filmową Ameryki, która niedawno w obrazie „Eternal Flame“ (Wieczny płomień) znalazła największe uznanie publiczności.

Obraz „Znak na drzwiach“ obfituje w tak silne momenty dramatyczne, że trzyma widza w niebywałym dotychczas napięciu.

430—

Casino

Dziś wielka premiera!

Casino

„Płonące serca“ — 3-cia Serja 3-cia

z wielkiego cyklu obrazów „HRABINA PARYŻA“

W rolach głównych: Mia May, Emil Jannings, Włod. Gajdarow, Erika Glessner, Charlotta Ander.

Il fascio — duch gwałtu.

II.

Metoda gwałtu, stosowana przez faszystów, została ujeta w system. Wybuchy indywidualnych namiętności są zawsze rozważane w świetle łagodzących okoliczności. Szczególnie we Włoszech ma się wiele wrozumiłości dla gwałtownych występów zapaleńców, t. zw. teste calde. Planowe przygotowania aktu gwałtu potęguje jego brutalność. Do tych przygotowań należy przede wszystkim budowanie faszystwu na wzorach militarystyki. Już d'Annunzio dla swoich „Arditi“ szukał oparcia o starożytną organizację wojskową. Ale faszystwi przeprowadzili swoją organizację z daleko większą energią i w daleko większym rozmiarach. Dla t. zw. ekspedycyjnych działań, które mogły być zmobilizowane na pierwsze wezwanie. A jednak, mimo wiecznych apełów Mussoliniego, wzywających do dyscypliny, brakowało jej wszędzie. Stopniowo uzbrojone grupy faszystów przetrwały się w milicje ochotnicze, która, to należy bezstronnie przyznać, nie znajdowała się pod władzą państwa. Wzrost przeciwnie — a to jest również cecha charakterystyczna gwałtu, ujętych w system — faszystów, droga bezprawnych działań, podkopała autorytet państwa w bardzo dotkliwym stopniu. Rząd niemal zupełnie nie występował przeciwko tym wykroczeniom. Najcięższe przestępstwa przeciwko wolności osobistej, ingerencje w konstytucyjną prawa obywatelskie, zbrodnie przeciwko porządkowi publicznemu i przeciwko własności pozostały niekarane. Akcja faszystwu stała się terorem, który działał tem silniej, im słabiej przeciwnicy, przymulacy swe porażki bezsprzeciwu. Fizyczny gwałt nad osobami wprawdzie przyjmował często formy, przypominające rubaszne farsy średniowiecza. Ale

to nie zmienia charakteru prawnego i moralnego pogwałcenia, który w nim tkwił. W dzisiejszych czasach, gdy zwykliśmy jaknajwyżej cenić wolność sumienia, uważając jej zagwarantowanie za pierwszy obowiązek państwa względem obywateli, gdy w szerokiach masach rozwinięte jest zrozumienie dla wolności poglądów politycznych, w tych czasach nawet bezkrawawy przymus działa jak tortury. Faszystwi szczególnie sobie urobili stosowanie takiego przymusu względem pojedynczych osób i przewodzących masom grup. A przytem owe gwałty nosły zawsze na sobie piętno napaści na bezbronnych. Stopniowo jednak faszystwi sięgnęli i do władzy państwowej. Nie oglądano się przytem na jakiegokolwiek zakazy, stając świadomie na gruncie bezprawia. Uważano za właściwe ingerować wszędzie, gdzie działalność lub polityka rządu nie była przewodem ruchu na ręce. Faszystwi żądali zwolnienia urzędników. Posługiwali się kolejami. Rozwijał się jako państwo w państwie. Typowym aktem gwałtu tego rodzaju było wtargnięcie do Bozen, mające na celu zeniebienie samorządu i szkół, znajdujących się w rękach mniejszości. W owych czasach rząd prowadził jeszcze w południowym Tyrolu politykę oszczędzania mniejszości. Był on jeszcze wówczas gotów dozwolnić przywrócenie, udzielenych przy przyłączeniu tego terytorium. Nacjonalistom od początku do magali się przymusowej italianizacji. Faszystwi przejął te hasła i przeprowadził swola ekspedycje przeciw Bozen.

Usprawiedliwianie takiego systemu za pomocą t. zw. idealnych celów jest, jak już zaznaczyłem, jedynie sofistycznym zamacaniem najmroźszego poczucia prawa. Metoda gwałtu ał nazwy: często nie miała nic wspólnego z tymi idealnymi celami.

Jest zupełnie zrozumiałem, że podczas przewrotów zjawiają się elementy, o których trudno powiedzieć, gdzie się kończy fanatyzm, a zaczyna zbrodniczy instykt, ale właśnie dlatego inspiratorzy tych imprez ponoszą odpowiedzialność. Jakoś nie słyszało się, aby faszystwi czynili poważniejsze wysiłki, celem oczyszczenia ruchu z takich elementów.

Do ogólnych politycznych motywów, które prowadziły do gwałtownego niszczenia organizacji socjalistycznych, przylaczyły się interesy gospodarcze. Faszystwi gromadzili swych zwolenników przeważnie z tych klas społecznych, które czuły się zagrożone przez robotników. Nie wszędzie były to te same klasy. Zmieniały się one w zależności od gospodarczej struktury danej prowincji. Tam, gdzie socjalizm nie kooperatywy były najsilniej rozwinięte, faszystwi stał się malmieszczkańskim, aby przyciągnąć drobny rzemieślnik. Ruch faszystowski stawał się na wsi agrarnym, ale podczas gdy w okolicy Ferrara, jak pisze Zibordi, nosił charakter przeważnie dla robotników, w okolicy Lomellina stawał się wręczem każdej organizacji, która reprezentowała interesy klasy pracującej. Faszystwi obniżał zarobki i przedłużał czas pracy. Wielkomieszkańskim stawał się w ośrodkach wielkiego przemysłu.

Faszystwi był, jak mówił Mussolini, ruchem. Próby naświetlenia programu skończyły się na wykreśleniu wytycznych. W tym ogólnym rozwoju gwałtu nawet Mussolinemu nie udało się przeprowadzić jednolitego porządku i dyscypliny. Lokalni przywódcy uważali się za namiestników z nieograniczonymi prawami ingerencji. Bo i jakżeż mogło być inaczej przy systematycznym podporządkowaniu poczucia prawa? Dyscyplina jest możliwa jedynie

Hańba!

WARSZAWA. (Telef. od nasz. koresp.) — Wczoraj bufet sejmownego i osobiście wymierzył sobie wy stał się widownia przykrego satysfakcje. W odwołaniu na to poseł Bryła Piasta, czując się obrażony tonem rzucił w posła Widotę krzesłem i notatki w org. posła Bryła „Sprarańił go w górna wargę.

Postulaty klubu P. Z. L.

Marszałek Piłsudski na czele armji! Konsolidacja ruchu ludowego.

WARSZAWA. (Telef. od nasz. koresp.) — Klub P. Z. L. obradował wczoraj pod przewodnictwem posła Pawłowskiego przy udziale p. Stapińskiego. Klub postanowił:

- 1) Domagać się stanowczo zaproszenia marszałka Piłsudskiego do kierownictwa armji.
- 2) Żądać uzdrowienia administracji wogóle, a szczególnie na kresach wschodnich. Poza tem całoły szereg zadań w sprawach ekonomicznych.

Dziwne pomysły „paskopłastów“.

Żądają rewizji Konstytucji.

WARSZAWA. (Telef. od nasz. koresp.) — W dniu wczorajszym od rana odbywały się obrady plenne klubu „Piasta“.

Uchwalono na wniosek posła Kiernika rezolucję, wzywającą do rewizji konstytucji w kierunku rozszerzenia uprawnień prezydenta Rzeczypospolitej do rozwiązania odraczania Izby, a także

Ważne dla wszystkich!

Koldry watowe i lachowe własnego wyrobu, oraz różne manufakturowe towary.
 Największy wybór — Dla wszelkich stanów po najniższych cenach poleca
Rawski, Godlewicz i S-ka
 Łódź, ul. Cegielniana 54, w podwórzu.
 Uwaga: Przyjmule się również wszelkie reperacje, poprawki i naprawy na koldry, oraz obetalunki.
 F. Shothover.

432—1

Dyrekcja: Alfred Strauch.
SALA FILHARMONJI.
Dziś dnia 18 stycznia 1924 r. o godzinie 8.30 wiecz.
Wi. lki Wieczerz Poezji Współczesnej
 p. t.
Poeta miłości, nędzy i śmierci
 (Rainer Maria Rilke)
 Wykonawcy programu:
WITOLD HULEWICZ (OLWID) prelekcja b. współredaktor „Zdroju” oraz znakomite artysty
Irena Solska i Aleksander Zelwerowicz.
 Recytacje obejmą kilkadziesiąt najpiękniejszych wierszy RILKEGO w niedrukowanych, autoryzowanych przekładach OLWIDA.
 Bilety do nabycia w Kase Filharmonji codziennie od godz. 11 do 1 o. za od 3 do 7. 309-1

Dyrekcja koncertów: Alfred Strauch.
SALA FILHARMONJI.
Sobota, dnia 19 stycznia 1924 roku o godz. 4-ej po poł.
Prześliczne opowieści, uciężne historyjki, cudowne BAJKI
 opowiedzą dzieciom i młodzieży
Aleksander Zelwerowicz
Henryk Małkowski
Szczegóły w programach.
 Bilety już nabywać można w Kase Filharmonji codziennie od g. 10-1-ej i od 3-1-ej wiecz. 309-1

Dyrekcja koncertów: Alfred Strauch.
SALA FILHARMONJI.
NIEDZIELA, dnia 20 stycznia 1924 roku o godz. 4-ej po poł.
Koncert Popołudniowy Ojciec i córka
 Wykonawczyni programu:
Elna GISTEDT
 Znakomita primadonna operetki z udziałem **Kazimierza Dembowskiego** Tenora lirycznego.
 Akompanjuje: **E. Lewandowska.**
 W programie: Pieśni i duety z najnowszych operetek.
 Bilety już nabywać można w Kase Filharmonji codziennie od godz. 10-1 oraz od godz. 5-7 wiecz. 422-1

AGENCJA WSCHODNIA ODDZIAŁ W ŁODZI

UL. TRAUGUTTA nr. 6. •• TEL. 21-50.

Niniejszym zawiadamiam, że otworzyła **WYDZIAŁ OGŁOSZENI** który przyjmuje ogłoszenia do wszystkich pism krajowych i zagranicznych po cenach redakcyjnych.

W Agencji Wschodniej można abonować wszystkie przed giełdy, giełdy i pogiełdy walutowe, akcyjne i towarowe, krajowe i zagraniczne.

Po europejsku zorganizowany wydział ekonomiczny daje gwarancje szybkiego informowania abonentów o kursach giełdowych.

Polecamy abonament „Codziennych Wiadomości Ekonomicznych”, które zawierają giełdy i sprawozdania z rynków handlowych całego świata. „C. W. E.” dostarczamy abonentom o godz. 8 rano. Notowania giełdowe nadajemy telefonem i rozsyłamy cedulki.

Ogłoszenie. Zakopane.

Magistrat m. Łodzi niniejszym ogłasza konkurs na dostawę w czasie do dnia 1 kwietnia 1924 roku:

- a) Kostki granitowej dużej prawidłowych wymiarów b) „ „ „ małej c) „ porfirowej dużej „ „ d) „ „ małej „ „ e) „ bazaltowej „ „ w łącznej ilości 6.000 mtr.³;
- a) dzikiej kostki, b) granitowego kamienia brukowego, w łącznej ilości 6.000 mtr.³;
- 150 mtr.³ kostki drzewnej.

Oferenci winni przedłożyć do dnia 25 stycznia 1924 roku godz. 12-ej w południe pod adresem Magistratu miasta Łodzi, Wydział Budownictwa, Plac Wolności Nr. 14, II piętro, opieczone oferty z napisem: Oferta na dostawę kamienia w 1924 roku.

W ofercie można uwzględnić całkowite lub częściowe zapotrzebowanie Magistratu, podając przytem cenę w złotych polskich za 1 mtr.³ regularnej kostki, za 1 mtr.³ kamienia brukowca i za 1 mtr. kostki drzewnej z dostawą na stację Łódź-Kaliska, Łódź-Warszawska, wzgl. na bocznicę.

Terminy dostaw, warunki płatności, oraz gwarancja na terminowość dostaw i jakość materiału, winny być również podane dokładnie przez oferentów.

Bliszych informacji udzielać będzie Wydział Budownictwa Magistratu m. Łodzi codziennie od g. 11-ej do 13-ej.

Łódź, dnia 20 grudnia 1923 roku.

PREZYDENT w z. (—) Wojewódzki 431-2

Ja już wiem!
„Noc szczęścia”
 to oryginalna Maskarada na Kolonje Letnie — w niedzielę, w Sali Filharmonji.

Oficjalna **Cedula Giełdy Warszawskiej** do nabycia w **akcyjna i walutowa** do nabycia w **Polskiej Agencji Telegraficznej** Zawadzka 11, 1-złe piętro (Województwo) codziennie od 1-3 po południu. W godzinach rannych wszystkie giełdy światowe i wszystkie notowania giełd bawełnianych.

Wielki wybór towarów wełnianych, półwełnianych i bawełnianych po cenach konkurencyjnych i na dogodnych warunkach POLECA **SKLEP BŁAWATNY ROMAN ARBUS** UL. PRZEJAZD Nr. 1. Telefon 19-91. 255-1

SZKOŁA RZ.-PRZEMYSŁOWA UL. POMORSKA Nr. 48/50 WYDZIAŁY: **Tkacki, Elektro mechaniczny i Mechaniczny** Przyjmie zapisy kandydatów **DO KL. 1-EJ.** Pancerlaż czynna od 10-2. 309-1

P. P. Szefowie i p. p. Buchalterzy dla niezawisłych obliczeń jakich nie można dokonać na zwykłej maszynie do liczenia używającej wełnianą maszynę **„UNITAS”** Gładka i fali Tryumf mechaniczny 155-1

Ogłoszenia drobne Po 50.000 mk. za wyraz. Dla poszukujących pracy mk 50.000 za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie 500.000

Kopno i sprzedaż Sprzedawiam 30 szafy bufetowe, bufet, bi.aid, stoły, krzesła i lodow. Eger, Sienkiewicza 59. 361-3-k
 Sprzedam małe i duże podziemia, Adam Kubierda, 24-2-k
 Encyklopedia powłocznia (Orulbrand) 12 tomów do sprzedania „Ognio”, Sienkiewicza 67 420-1-k
Włoch i latowa przenośna w dobrym stanie do sprzedania, Ognio, Sienkiewicza 67, 420-1-k
 Pianino zagraniczne koncerty we zarządkach Słowiańska 16 m. 9 411-1-k
 Pies rasy wliczej okazynie do sprzedania. Wiadomość; ul. 6-go Sierpnia 65, Zakowska 4.0 1-k

Sędzi i prace Poszukiwane: **Stararz-poleownik** odnowia meble pianina oraz repara. Oerty do „Głosu Pol.” sub „Poleownik”. 434-3-pp
Zastarowane. Agent potrzebny zdolny w towiry spozycze do firmy Jan Hendzelski Łódź, Szosa Zgierska 47, dom własny w Radogoszczu, 9 1-pz
potrzebna intelgentna panna do dwoga starszych dzieci. Nowo Cegielniana 13 m. 7 425-1-oz
potrzebna kobiecia w srodum weku do s. uzbw. Wólczańska 17 m. 56. 579-3-pz

Lokale, mieszkania Anglik poszukuje umebliwanego pokoju z oddzielnym wejściem. Oferty do administ. „Głosu” sub „H.B.” 361-3 m

! Fabryki drożdży!
 UWAGA! UWAGA!
 Woskowy (parafinowy) papier bez chloru i kwasu, najlepszy środek do opakowania wyrobów drożdżowych w najprzedniejszym gatunku
WYRABIA „OLALI” Przemysł Chemiczny, Sp. z o. r. odp. ŻYWIEC, Małopolska. 16067-4

Kasa Chorych m. Łodzi zawiadamiam niniejszym, że analogicznie do Ustawy z dnia 6 grudnia 1913 roku (Dz. U. R. N. 17 poz. 104) wszelkie świadczenia należności na rzecz Kasy Chorych nieregulowane do dnia 19 stycznia 1924 r. uważa waloryzacji, tj. przeliczeniu na franki złote według wartości franka z tego w dniu 19 stycznia b. r. Wniez wszelkie należności nieuiszczzone w powyższych terminach poczynając od dnia 19 stycznia r. b. będą przeliczone na franki złote według wartości franka złote w ostatnim dniu przepisanych terminów.
Kasa Chorych m. Łodzi (—) Inż. Szuster (—) Dr. Ed. Giebartowski p o l s k a K o b i t a z

potrój, mieści sklep, łożna ma do odstąpienia Złotoniemię „Ogni” Wypoczywkę Złotoniemię ciszewskiej, Kwieciza 17. 419
 przyjmę 2 pokoje w mieszkaniu z łożniennym trzymaniem domości; Leszno p. Królikowski 44-2
 przyjmę 2 pokoje w mieszkaniu Kilińskiego 414
 12 pokoi w domu dla zamieszkania i do zapłaty z kądem z przedmieściem nadda się jednoczości sklep łożni do „Głosu” sub „S. O.” 40-1
Ofiesienia posiadał w stołarni prymje odświętne i polerowane różne naprawy mebli wchodzi w zakres swa. Sienkiewicza 54, Tapicer 13
 przybłąkał szpic. Odebrano z zaw. Koszów. Waskiego 14, Cwacki 42-1
 (am. które) jest anons „Pół” zelce na sać na poste tante w wado. sprawę pod ne nazwisko 451-1
 14 stycznia Złonia dla cionieściana w czyca 40.7, prowadz na nagrodzeniem Klmienna 10, Baw Nieprawy właściciel będzie 42-2
Zagubione dokony Jordan Tedusz zgubił dow osobisty i książeczke skłowa 572-2
 cosensat otarun zgubił legitymacje uczniowską 418-1
Dr. med. D. Alterma akuszer ginekolog Zawadzka 11, przyjm. od 5-7
10.000 000 mk. groszko obrotow lub wskaze gdi się znajduje za 15.1 1824 r. masy sierbrowzowa czarne kace, uszy stego. ogon sierzpanki kudata, Zacienia 54 W. Zawia 534-
Krzyszto danistyżana do sprzedania Wład. Piotrkowska 156 416
Poszukiwany agent do chemiczne fabryki. Wład. Piotrkowska 156, 1 p.
Zdun E. Szczyński przyjmuje przestawianie, reperację pieców i kuchni **Przejazd 33** m. 4, 1 p. fr.